

Araştırma Makalesi

**Kent Güvenliği ve Düzensiz Göç Üzerine Bir Değerlendirme:
İzmir’de Zenofobi ve Suç Korkusu¹**

Leyla OCAKLI

Sorumlu Yazar, Serbest Araştırmacı

leyla_ocakli@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-9504-3542

Tekin AVANER

Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi, Güvenlik Bilimleri Enstitüsü

tekinavaner@hotmail.com, ORCID: 0000-0003-4014-0131

Öz

Türkiye, on yılı aşkın süredir çevre ülkelerde yaşanan siyasi olaylar sebebiyle kitlesel olarak göç almaktadır. Başta Suriye, Afganistan ve İran olmak üzere bölge ülkelerden milyonlarca düzensiz göçmen Türkiye’ye sığınmıştır. Kitleler halinde meydana gelen bu yoğun göç hareketleri, toplumda sosyal uyum sorunlarından kaynaklanan ya da medyada yer alan olumsuz haberlerin etkisiyle düzensiz göçmenlere yönelik olumsuz tutum ya da yargıların oluşmasına neden olabilmektedir. Yabancı korkusu olarak tanımlanan zenofobi ve düzensiz göçmenlere yönelik suç korkusu bu tutumların başında gelmektedir. Düzensiz göçün toplum üzerinde düzensiz göçmenlere yönelik zenofobi ve suç korkusu oluşturmaya odaklanan ve nicel araştırma yönteminin benimsendiği alan araştırmasında İzmir’in Konak İlçesi’nde 395 kişinin katılımıyla anket çalışması yapılmıştır. Çalışmada, katılımcıların düzensiz göçmenlere yönelik korku düzeyleri ölçülmüş, katılımcıların düzensiz göçmenleri suç oranlarının artışı ile ilişkilendirdiği ve onlarla etkileşim kurmaktan çekindikleri görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Kamu yönetimi, düzensiz göç, kent güvenliği, zenofobi, suç korkusu.

Jel Sınıflandırma Kodları: F22, J15, Z13

**An Evaluation on Urban Security and Irregular Migration: Xenophobia and Fear of Crime in
Izmir²**

Abstract

Türkiye has been receiving mass migration for more than ten years due to the problems in the surrounding countries. Millions of irregular migrants, especially from Syria, Afghanistan and Iran, took refuge in Türkiye. These migration movements that occur in masses can cause negative attitudes or judgments towards irregular migrants due to social cohesion problems in society or the effect of bad news in the media. Xenophobia, which is defined as fear of foreigners, and fear of crime against irregular migrants are among these attitudes. In this study, which focuses on the xenophobia and fear of crime against migrants and adopts the quantitative research method, a survey study was conducted in Izmir. In the study, the fear levels of the participants towards irregular migrants were measured, and it was observed that the participants associated irregular migrants with crime rates and hesitated to interact with them.

Keywords: Public administration, irregular migration, urban security, xenophobia, fear of crime.

JEL Classification Codes: F22, J15, Z13

¹ Bu çalışma, sorumlu yazarın, Doç. Dr. Tekin Avaner danışmanlığında hazırladığı “Türkiye’de Düzensiz Göçün Suç Korkusuna Olan Etkisi: İzmir İli Örneği” adlı yüksek lisans tez çalışmasından türetilmiştir.

² Extended abstract is presented at the end of the article

Geliş Tarihi (Received): 14.08.2023 – Kabul Edilme Tarihi (Accepted): 20.11.2023

Atıfta bulunmak için / Cite this paper:

Ocaklı, L. ve Avaner, T. (2023). Kent güvenliği ve düzensiz göç üzerine bir değerlendirme: İzmir’de zenofobi ve suç korkusu. *Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 13 (4), 1504-1529. DOI: 10.18074/ckuiibfd.1342974.

1. Giriş

Göç olgusu en genel tanımıyla sembolik ya da siyasal sınırların geçilerek yeni yerleşim yerleri ya da toplumlara doğru gerçekleştirilen hareketlerdir (Marshall, 1999, s.685). Tarih boyunca insanlar her zaman diliminde ve her coğrafyada savaş, açlık, doğal afetler, iklim değişiklikleri vb. sebeplerle daha güvenli ve iyi bir yaşam için göç etmişlerdir. Günümüz dünyasında göçün sebeplerine baktığımızda, göç etme motivasyonunun temelde aynı nedenlere bağlandığı görülmektedir. Böylece göç, tarihte olduğu gibi modern dünyada da rağbet gören ve toplumu etkileme gücü yüksek bir olgu olmaya devam etmektedir.

Arap Baharı'ndan sonra Ortadoğu'da yaşanan gelişmeler bölgede göç hareketlerinin yaşanmasına neden olmuş batı ülkelerine doğru kitlesel göç hareketleri başlamıştır. Türkiye de bu göç hareketlerinden en çok etkilenen ülkelerden biri olmuş, başta Suriye, Afganistan ve İran olmak üzere bölge ülkelerinden milyonlarca düzensiz göçmen Türkiye'ye sığınmıştır. Düzensiz göçmenler, Türk toplumu tarafından başlarda savaş mağduru ve mazlum kişiler olarak görülmüş fakat göçlerin giderek artması, misafirliğin uzaması ve Türkiye'ye doğru sürekli bir düzensiz göç hareketi yaşanması düzensiz göçmenlere yönelik toplumda olumsuz tutumların oluşmasına neden olmuştur. Türkiye'ye yasa dışı yollardan göç eden düzensiz göçmenler, toplumda tehdit algısı yaratmakta ve kimi zaman bu kişiler potansiyel suçlu olarak görülmektedirler.

Göçmenlerin suçla ve güvenlik sorunlarıyla ilişkilendirilmesi göç alan toplumlarda sıkça görülmektedir. Düzensiz göç, göç alan toplumlarda ekonomik, siyasi, kültürel ve güvenlik bağlamında yüksek etki yaratmaktadır. Göç alan ülkelerin toplumlarındaki düzensiz göçe ilişkin genel kanı, göçün sosyo ekonomik, siyasi ve sosyal istikrar ile güvenliği olumsuz yönde etkileyeceği yönündedir. Özellikle 11 Eylül saldırıları, göçün sıkça bir güvenlik tehdidi olarak algılanmasına neden olmuştur (Karaarslan, 2022, s.263). Böylece, sınır güvenliği ve terör tehdidi gibi endişeler, düzensiz göçün toplum üzerinde bıraktığı etkilerin başında gelmektedir (Karakoç Dora, 2020, ss.511-512).

Göç alan toplumlarda sığınmacılara yönelik geliştirilen davranışların çoğunlukla kaygı ve güvensizlik temelli olduğu görülmektedir. Bu toplumlar, sığınmacılara yüksek oranda kültürel mesafe koymakta, demografik ve ekonomik açıdan kaygı duymakta, hastalıkların ve suçun nedeni olarak göçmenleri görmektedirler (Tunç, 2015, ss.43-44). Özellikle yasa dışı olarak göç edenlerin diğer göçmenlere nazaran daha fazla suça yatkın oldukları görüşü yaygındır (Mears, 2001, s.4).

Türkiye'de sosyal medya kullanıcılarının Suriyelilere ilişkin sosyal temsillerine odaklanan bir araştırma, katılımcıların Suriyelilere ilişkin sosyal temsillerinin çoğunlukla olumsuz olduğunu göstermekte, Suriyelilerin Türkiye'nin geleceğine, huzuruna, ekonomisine ve sosyal yapısına karşı bir tehdit olarak algılandığını ortaya koymaktadır (Özdemir ve Öner-Özkan, 2016, ss.239-240).

Erdoğan (2014, ss.27-31) tarafından yapılan çalışma; toplumun yüzde 70'inin sığınmacıların Türk ekonomisine olumsuz etki ettiğini, yüzde 56'sı Suriyelilerin ucuz işgücü nedeniyle işlerini ellerinden aldıklarını, yüzde 70'i Suriyelilerle kültürel farklılığın fazla olduğunu ve yüzde 62'si ise Suriyelilerin suça meyilli oldukları ve toplumsal ahlak ve huzura gölge düşürdüklerini düşündüklerini göstermiştir.

Suriyeli sığınmacılar hakkında twitter gönderilerin analizinin yapıldığı bir çalışmada; Suriyelilerin görünümünün terörist olabilecekleri şüphesi doğurduğu, Türkiye'deki Suriyelilerin çoğunun suç işlemiş kişiler olduğunun düşünüldüğü, Suriyelilerin Türkiye'de bedava yaşadıkları, işsizliğe neden oldukları ve kiralardan artışına neden olduklarını yönünde görüşlerin yaygın olduğu görülmüştür (Aldemir, 2020, s.209).

Doğan (2019, ss. 7-23) tarafından Şanlıurfa'da ikamet edenlerin Suriyeli sığınmacılara yönelik algısına ilişkin yapılan çalışmada; Suriyelilerin toplumsal ahlakı ve asayışı bozduğuna yönelik algının yüksek olduğu, araştırmaya katılanların yüzde 90'ının, sığınmacıların ülkemizde bir güvenlik sorunu oluşturduğunu düşündükleri görülmekle birlikte anılan çalışmada yerli halkın yüzde 79'unun sığınmacılara karşı toplumda ayrımcılık ve ırkçılık yapıldığını düşündükleri belirtilmiştir.

Yasa dışı gerçekleşen göçlerin toplumda güvenlik riski algısına neden olduğu Şen ve Şimşek tarafından yapılan çalışmada da karşımıza çıkmaktadır. Kamu yönetimi öğrencilerinin Suriyeli sığınmacılara yönelik tutumlarına ilişkin çalışmada (Şen ve Şimşek, 2019, s.1965); katılımcılar sığınmacıların suç oranlarını artırdıklarını, şehir merkezinde sığınmacı görmek istemediklerini, onların bulaşıcı hastalık riski taşıdıklarını ve iş olanaklarını ellerinden aldıklarını düşündüklerini belirtmişlerdir (Şen ve Şimşek, 2019, s.1967).

Karasu tarafından, Şanlıurfa'da yapılan çalışmada; kadın katılımcıların yüzde 75'inin, erkek katılımcıların ise yüzde 70'inin Suriyeli sığınmacıların kentin güvenliğini olumsuz etkilediğini belirttikleri görülmüştür. Çalışmaya katılanların yüzde 56'sı ise Suriyeli sığınmacıların suç oranlarını artırdığını düşünmektedir. Böylece; suçların artışı, kira fiyatlarının artışı, ahlaki bozulma, dilencilik, kalabalık ve gürültü, artan kavga sayısı gibi konuların nedeni olarak Suriyeliler görülmekte, katılımcıların yüzde 37'si Suriyelilere ilişkin tedirginlik duymaktadır (Karasu, 2018a, s. 342-344).

Yıldız ve Uzgören (2016, ss.205-206) tarafından 2014 yılında İzmir'de ikamet eden 19 T.C. vatandaşı ile yapılan çalışmada; katılımcıların büyük çoğunluğunun Suriyelileri misafir olarak gördükleri ve savaş bittikten sonra Suriye'ye geri dönmelerini istedikleri görülmüştür. Bunun yanı sıra, katılımcıların yarısı Suriyelileri güvenlik tehdidi olarak görmekte ve katılımcıların diğer yarısı ise

Suriyelilerin Türkiye’de uzun süre kalmaları durumunda gelecekte güvenlik tehdidi oluşturabileceklerini düşünmektedir (Yıldız ve Uzgören, 2016, s.203).

Suriyelilere ilişkin Konya’da yapılan çalışmada (Koyuncu, 2015, ss.461-462), toplumda sığınmacılara yönelik algıların kaygı temelli olduğu görülmüştür. Çalışmaya katılanların yüzde 71,2’si Suriyelilerin sayısının artmasından endişe duyduklarını ve yüzde 69,4’ü ise yeteri kadar kontrol olmamasının güvenlik tehdidi oluşturduğunu belirtmiştir. Benzer bir sonuç, Çetin (2017, ss.107,118) tarafından İzmir’de yapılan çalışmada da karşımıza çıkmaktadır; çalışmaya katılanların yüzde 70’i Suriyelilerin Türkiye’de güvenlik sorunu oluşturduğunu düşünmektedir. Ayrıca, katılımcıların yüzde 65’i Suriyelilerin suç işleme olasılığının yüksek olduğu, sosyal uyum sorunu yaşadıkları ve çalışma hayatına olumsuz etkileri gibi nedenlerle onlara sosyal mesafe koyduklarını belirtmişlerdir.

Boyraz (2015, s.53), Döner (2016, ss.58-103) ve Budak (2017, s.553) tarafından yapılan çalışmalarda da toplumda Suriyelilerin güvenlik tehdidi olarak algılandığı, suç oranlarını artırdıklarının düşünüldüğü ve halkın Suriyelilerin toplumdaki davranışlarından rahatsızlık duydukları sonuçlarına varılmıştır.

Ankara, İstanbul, Kilis ve Mersin illerinde Suriyelilerin yoğun olarak yaşadıkları bölgelerde T.C. vatandaşlarının Suriyelilere karşı suç korkusu düzeyleri araştırılmış ve buna göre (Demirbaş, 2022, ss.187-189); anılan illerde suç korkusu skoru yüksek görülmüştür. Çalışma kapsamında, özellikle Kilis ilinde suç korkusu algısı en yüksek olup, Kilis’in hem yerli nüfusa oranla en çok Suriyeli nüfusa sahip olması hem de küçük bir il olması sebebiyle yaşanan olumsuz bir olayın hızlı bir şekilde yayılarak dolaylı mağduriyeti tetiklemesi suç korkusu algısını açıklamaktadır. Ayrıca, Suriyelilerin işsizlik ve pahalılığın nedeni oldukları, toplum kültürünü zedeledikleri yönündeki açıklamalar hem Kilis hem de çalışmaya konu diğer illerde zenofobinin varlığını göstermektedir.

Düzensiz göç yoluyla gelenlerin kentin güvenliğine, sağlığına, kültürel yapısına ve ekonomisine tehdit olarak algılandığı pek çok çalışmada karşımıza çıkmaktadır (Sönmez ve Adıgüzel, 2017, ss.801-803; Tunca, 2019, ss.97-98; Oktay, Menteşe ve Güven, 2019, ss.212-213; Gök, 2019, ss.76-77; Önür ve Onur, 2021, ss.54-61; Alptekin vd., 2019, ss.96-106; Çimen ve Quadir, 2018, s.1265).

Yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde bu çalışmanın amacı; son yıllarda yoğun kitlesel göç hareketlerine maruz kalan Türkiye’de düzensiz göçmenlere yönelik toplumda zenofobi ve suç korkusu düzeyini ortaya koymaktır. Çalışma sonucunda elde edilecek çıkarımların, yıllardır düzensiz göçle mücadele eden Türkiye’de toplumsal problemlerin önüne geçme ve sosyal uyumu sağlama açısından politika geliştirilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

2. Suç Korkusu

Suçta veya suçla ilişkilendirilen olgulara karşı verilen olumsuz duygusal tepkiler olarak tanımlanan (Ferraro ve LaGrange, 1987, s. 72) suç korkusu, çevrede insan için suçla bağlantılı olabilecek bazı işaretlerin algılanmasıyla ortaya çıkar ve genel olarak kaynağı üç temel nedene bağlanır. Bunlar; bir suçun mağduru ya da tanığı olmak, bir suçu deneyimleyen kişilerden duymak ve kitle iletişim araçlarının etkisinde kalmak. Suç korkusu, kaynağı ne olursa olsun etkisi kişiye ve topluma göre değişkenlik gösterebilmekte, bireysel ve toplumsal tutum ve yargılar suç korkusunun etkisini yönlendirebilmektedir (Garofalo, 1981, ss.840-841). Örneğin, ırkçı önyargılara sahip olan kişilerin karşısına çıkan bir suç haberinde suçlunun ırksal özelliklerinden bahsedilmese bile onun siyah olduğu çıkarımına varma olasılıkları daha yüksek olabilmektedir (Garofalo, 1981, s.844).

Bir bölgedeki yerel mağduriyet oranları, suç olaylarına dair söylentiler, fiziksel bozulmalar, sosyal düzensizlikler, gruplar arası çatışmalar, suç istatistikleri, medyada yer alan haberler ve söylentiler suç korkusunu üzerinde etkiye sahip olan gelişmelerdir (Skogan, 1986, ss.210-211).

2.1.Sosyal Savunmasızlık

Sosyal savunmasızlık yaklaşımı, toplumda bazı kesimlerin diğerlerine oranla daha fazla suç korkusuna sahip olmasını açıklamaya yönelik bir yaklaşımdır. Anılan yaklaşıma göre, kendilerini herhangi bir suçun mağduru olma konusunda savunmak için yetersiz hisseden kadınlar, yaşlılar, etnik gruplar, engelli bireyler gibi grupların suç korkusu düzeyleri yüksektir (Pain, 2000, s.375). Fiziksel ya da sosyal savunmasızlık, korku duyguları üzerinde etkilidir. Fiziksel bir saldırıya karşı geliştirilen risk algısı özellikle kadınlar ve yaşlılar tarafından fiziksel savunmasızlık hissedilmesine neden olurken etnik azınlıklar veya ekonomik olarak dezavantajlı gruplar toplumda sosyal savunmasızlık geliştirebilmekte ve bu durum suç korkusunun zeminini oluşturmaktadır (Franklin ve Franklin, 2009, s.4).

Suç oranlarının yüksek olduğu bölgelerde insanlar daha fazla korku yaşayabilmektedirler. Fakat bu ikisi arasındaki ilişki sanıldığı kadar güçlü olmayabilir. Zira, korkunun başka kaynakları da mevcuttur. Örneğin; kadınlar ve yaşlılar, mağdur olma konusunda hissettikleri hassaslık algıları nedeniyle daha yüksek düzeyde suç korkusu yaşadıklarını ifade etmektedirler (Skogan, 1986, s.203). Yaş ve cinsiyet ilişkisine bakıldığında; genç erkeklerin korku düzeyinin en düşük seviyede olduğu fakat suç mağduru olma oranlarının en yüksek seviyede olduğu görülmektedir. Yaşlı kadınlarda ise suç mağduru olma oranı en az iken korku seviyeleri en yüksek düzeydedir (Taylor ve Hale, 1986, s.152).

2.2. Sosyal Düzensizlik

Sosyal düzensizlik, toplumun ortak değerlerden yoksun olması sonucunda sosyal kontrolün sağlanamaması, bu durumun suç ile mücadele etmeyi zorlaştırmasını ifade etmektedir (Kubrin ve Wo, 2016, s. 122). Bir bölgedeki suç seviyesine dair toplumun algısı bölgede gözlenen fiziksel ve sosyal düzensizlikler, bölgedeki değişen etnik yapıya dair oluşan önyargı gibi durumlar suç oranları hakkında insanların algısını etkilemektedir (Skogan, 1986, s.203). Shaw ve McKay'ın sosyal düzensizlik teorisine dayanan düzensizlik modelinin temel varsayımı; çevresel bozulma, bir bölgede sosyal kontrol eksikliğine işaret ettiğinden bölge sakinlerinin tehdit algısı yüksek olmaktadır (Franklin ve Franklin, 2009, s.6). Düzensizlik algısı, sosyal ve fiziksel çevredeki kontrol eksikliğini, çevreden gelebilecek tehditlerin kontrol edilememesini ifade etmekte olup Ferraro'ya göre, genel olarak kabul edilmiş norm ve değerlerin düşük seviyedeki ihlalleri bile sosyal düzensizlik algısına yol açarak kişilerde mağdur edilme ihtimalinin düşünülmesine neden olmaktadır (Farral, Gray, Jackson, 2007, s.8).

Suç ve sosyal düzensizlik ilişkisine yönelik çalışmalarda kırık camlar teorisi (Broken Windows Theory) öne çıkmaktadır. Kırık camlar teorisine göre (Wilson ve Kelling, 1982, ss.29-38); toplum düzeyinde düzensizlik ve suç olguları birbirleriyle sıkı bir biçimde bağlantılıdır. Zira, bir binada bulunan kırık camlı bir pencere tamir edilmezse zamanla binanın diğer pencerelerinin de toplumdaki kişiler tarafından kırılması kaçınılmazdır. Üstelik bu durum sadece kontrolün zayıf olduğu kenar mahalleler için değil tüm yerleşim yerleri için geçerlidir. Çünkü camı kırık bir bina, toplumda o binanın kimse tarafından umursanmadığı algısına neden olabilmektedir. Böylece, çevredeki sosyal düzensizlik suçla bağdaştırıldığından tehdit algısı da yüksek olacaktır.

Fiziksel bozulma ve sosyal düzensizlik göstergeleri, sosyal kontrolün zayıf olduğunu gösteren koşullar olup (Lewis ve Maxfield, 1980, s.160) sosyal düzensizliğe dair izlenimler, birçok kişinin zihninde suç seviyesiyle ilişkilendirilirler ve varlıkları, yaklaşan tehlikenin erken bir uyarısı olarak alınır (Skogan, 1986, s.213). Irksal, etnik ve sınıfsal özellikler ile yoksulluk gibi öğeler de düzensizlikle güçlü bir biçimde bağdaştırılmakta, hatta yoksulluk içinde ve izole yaşayan azınlık göçmen gruplar, geçmişten bu yana toplumda düzensizlik algısı oluşturmakta ve suçla ilişkilendirilmektedirler (Acuña-Rivera, Brown ve Uzzell, 2014, s.2).

Düzensizlik algısı kültürden kültüre, toplumdaki suç korkusunun kaynağı; medya haberleri, suça ilişkin çevredeki söylentiler ve gürültü, aşırılık gibi düzensizlik ya da uygunsuzluk olarak algılanan davranışlardır (Biderman vd., 1967, s.160).

Etnik heterojenliğin hâkim olduğu, göçmen hareketliliğinin yoğun olduğu ve refah seviyesinin düşük olduğu, sosyal düzenin sağlanamadığı bölgelerde özellikle

göçmen gençlerin entegre olmakta zorluk yaşamaları nedeniyle suça yatkın oldukları düşünülmekte, bu sebeple bu durum toplumda endişeye sebep olabilmektedir (Mears, 2001, ss.2-3).

2.3. Mağduriyet Kuramı

Mağduriyet yaşayan kişilerde tekrar mağduriyet yaşama endişesi ile suç korkusu gelişebileceğini ileri süren (Öztürk, 2015, s.80) bahse konu kuram, doğrudan veya dolaylı yoldan suç mağduru olma ile suç korkusu arasındaki ilişkiyi açıklamaya odaklanmaktadır (Karakuş, 2013, s.3).

Doğrudan mağduriyet, mağduriyeti bizzat deneyimleyen kişinin gelecekte aynı mağduriyeti tekrar yaşama riskine karşı duyarlılığını artırabilmekte, gelecekte mağdur edilme risklerinin daha yüksek olarak algılanma olasılığının artmasına neden olabilmektedir (Mesch, 2000, s.49).

Dolaylı mağduriyet çevrede yaşanan bir mağduriyetin söylentiler, medya ve sosyal ağlar yoluyla ya da suça bizzat maruz kalan kişilerden öğrenilmesi ile kişide oluşan kaygılardır (Rountree ve Land, 1996, s.1355). Suça doğrudan maruz kalmayıp suçu deneyimleyenlerden ya da medyadan öğrenen kişilerde oluşan korku, dolaylı mağduriyeti oluşturmakta olup suça karşı artan fiziksel savunmasızlığı yansıttıkları için artan yaş ve kadın olmak korku ile ilişkilendirilmektedir. Böylece, dolaylı mağduriyet kuramı sosyo-demografik özellikler ve korku arasındaki bağlantıların bir yorumunu sağlamakta ve belirli demografik özelliklere odaklanmaktadır (Taylor ve Hale, 1986, s.156). İnsanlar, sosyal ilişkileri sayesinde ikinci elden suç hakkında bilgi edinirler. İkinci elden edinilen bilgiler çoğu zaman kaygıyı daha fazla artırır ve kişiler yakınlarında suça maruz kalmış kişiler olduğunu düşünmektedirler. Böylece, etrafta suç mağduru olan birilerinin var olduğunu düşünmek suç korkusu yaratmaktadır (Skogan, 1986, s.211).

Dolaylı mağduriyet kuramında bir suç olayı yerel sosyal ağlar aracılığıyla topluma yayılan “şok dalgaları” oluşturmakta, bir suçu duyan insanlar, korku düzeyleri arttığı için dolaylı mağdur olmaktadır. Yerel sosyal bağlantılar, yerel suçların korku uyandıran etkisinin artmasına neden olmaktadır (Taylor ve Hale, 1986, s.156). Medya ve söylentiler yoluyla edinilen bilgiler suç korkusu üzerinde daha güçlü bir etkiye sahiptir. Böylece dolaylı mağduriyet insanlar arasında daha fazla kaygıya neden olmaktadır (Gainey, Alper ve Chappell, 2011, s.123).

Geleneksel medya ve sosyal medya, suç korkusunun yayılmasında etkin rol oynamaktadır. Özellikle sosyal medyanın denetiminin zor olması ya da geleneksel medyada olduğu gibi haberin doğruluğunun teyit edilmesinin gerekmemesi sonucunda fazlaca yanlış ya da şiddet içerikli haberlerin geniş kitlelere yayılması, toplumda mağdura karşı empati yaratmakta ve hiç suça maruz kalmamış olsa dahi kişilerde suç korkusu oluşturması nedeniyle dolaylı mağduriyet yaşamalarına neden olmaktadır (Demirbaş, 2022, s.26).

2.4. Tehdit Algısı

Tehdit algısı; sosyal, ulusal ya da ekonomik güvenliğe ilişkin tahmini tehditler olup önyargı ya da yabancı düşmanlığı ile ilişkilendirilmektedir (Klein, 2021, ss-6-7). Kişilerde irrasyonel bir hoşnutsuzluk yaratan ve özellikle göç söz konusu olduğunda aşırı tepkilerin doğmasına neden olan tehdit algısı (D'Ancona, 2015, s.570) realist tehditler ve sembolik tehditler olarak iki gruba ayrılmaktadır.

Realist tehditler bir topluluğun savaş, terör gibi varlığına yönelik tehditlerdir. Topluluğun politik ve ekonomik gücü ile topluluk üyelerinin fiziki (sağlık vb.) ve maddi refahına yönelik tehditler realist tehditleri oluşturur (Stephan, Ybarra ve Bachman, 1999, s.2222). Realist tehditlerin somut olarak var olmasından ziyade, olacağına dair duyulan algı bile toplumsal yaşamın tehdit altında olduğunu düşündürmekte ve etkileşimler önyargılar üzerinden sürdürülmektedir (Kara, 2021, s.64). Göçmenlere yönelik realist tehditler çoğunlukla sosyal refaha, güvenliğe, ekonomiye dair duyulan tehditleri oluşturur (Nshom, Khalimzoda, Sadaf, ve Shaymardanov, 2022, s.48).

Sembolik tehditler ise ahlak, değerler, normlar, standartlar ve tutumlarla ilgili grup farklılıklarından ötürü algılanan tehditlerdir. Sembolik tehditler, grup içi dünya görüşüne yönelik tehditlerle bağdaştırılır. Bu tehditler, grup içi değerler sisteminin ahlaki doğruluğuna olan inanç nedeniyle ortaya çıkar. Farklı değer ve inançlara sahip gruplar, diğer grubun dünya görüşünü tehdit edeceği düşüncesiyle düşmanlıkla karşılaşılır (Stephan, Ybarra ve Bachman, 1999, s.2222). Farklı dil, din, kültür ve yaşam tarzları gruplar arası olumsuz etkileşime neden olur ve sembolik tehditleri yaratır (Nshom, Khalimzoda, Sadaf, ve Shaymardanov, 2022, s.48). Böylece yaşanan yerin yaşam tarzına, kültür ve değerlerine yönelik tehdit algıları suç oluşumu korkusuna zemin hazırlar.

Göçmenlere yönelik algılar söz konusu olduğunda; onlara karşı muhalefet ve ulusal kimliğe yönelik bir tehdit olarak algılanmaları, onların kim olduklarından, özellikle de etnik ve kültürel özelliklerinden beslenir. Bu tehdit algısı aynı zamanda demografik dengeye de bağlı olup dengesiz dağılım durumunda tehdit algısı daha fazla hissedilir (D'Ancona, 2015, s.570). Örneğin, düzensiz göçmenlerin toplumda bir tehdit olarak görülmelerinde yaşadıkları ildeki nüfusa olan oranlarının etkili olduğu görülmektedir. Göçmenlerin kentin nüfusuna olan oranı arttıkça, onlara karşı tehdit algısı da artmaktadır. Bunun yanında, göçmenlerin etnik köken, mezhep, din gibi demografik özellikleri ile yaşadıkları kentin sosyal dokusunun farklılık göstermesi de göçmenlerin toplumda bir tehdit olarak algılanmasına sebep olmaktadır (Tunç, 2015, s.45).

3. Zenofobi (Yabancı Korkusu)

'Yabancı' anlamına gelen 'xenos' ve 'korku' anlamına gelen 'phobos' kelimelerinden türetilmiş olan zenofobi kavramı, "yabancı korkusu" ya da "yabancı

düşmanlığı” olarak tanımlanmaktadır. Göçmenlere veya yabancı olarak algılanan kişilere karşı bir tür davranışsal, duyuşsal ve tutumsal önyargı (Yakushko, 2009, s.43) olarak görülen zenofobi, Rydgren’e göre (2004, ss.124-125); yabancılara ya da kendinden olmayanlara karşı geliştirilen korku olup önyargılara neden olmaktadır.

İnsan doğasının getirdiği bilinmeyene olan tedirginlik ve dışsal faktörler tarafından güdülenme, zenofobinin nedenlerini oluşturan etkenlerdir. Bireyin ve toplumun yaşam tarzının sekteye uğramasına yönelik tehdit algısı, yabancı ve farklı olandan korkmaya ya da ya da onları düşman görmeye neden olur. Bu durumun nedeninin altında, kişinin kendine yönelik güçlü pragmatik arzusunun yattığını söylemek mümkündür (Güngör, 2018, ss.56-57).

Ülke dışından gelen ve bir topluluk içinde yaşayan yabancılarla ilgili olduğundan, zenofobi kavramı göçle yakından bağlantılı olan bir kavramdır. Genel olarak yabancılardan korkma ya da hoşlanmama olarak görülmektedir. Bu korku veya hoşlanmama, kıt kaynaklar, istihdam, barınma, hizmetler, tesisler ve hatta basit fiziksel alan için rekabet hissi ve yoksulluğun sebebi olarak görülmeleri nedeniyle ortaya çıkabilir (Lesetedi ve Modie-Moroka, 2007, s.3; Moodley ve Adam, 2015, s.2). Göçü bir tehditle ilişkilendirmek, çıkarlara veya kimliklere dayalı olarak ekonomik veya kültürel olabilmektedir (D’Ancona, 2015, s.569). Toplumun göçmenleri sosyoekonomik olarak ya da siyasi istikrara yönelik bir tehdit olarak değerlendirmeleri de sorunun kaynağını oluşturmaktadır (Agwanda, 2022, s.724). Göçmenler özellikle dört alanda bir tehdit olarak görülmektedirler: istihdam (göçmenlerin işsizliğe neden olduğu düşüncesi), temel sosyal haklara erişim, kişinin kültürünün korunması (yerel kültürün bozulacağı düşüncesi) ve artan suç korkusu, göçmenlere yönelik tehdit algısı meydana getirmektedir (D’Ancona, 2015, s.574). Ani ve aşırı nüfus artışı, kıt kaynaklara erişime ortak olmaları, eğitim ve sağlık alanında sosyal kaynakların tüketilmesi, kültürel yozlaşma, güvenlik tehdidi ya da sağlık problemlerinin kaynağı olarak görülmeleri, ayrıca şiddet ve suç olayları ile ilgili olumsuzluklar zenofobiye zemin hazırlamaktadır (Moodley ve Adam, 2015, s.2; Yakushko, 2008, s.37). Yapılan çalışmalar, düşük ekonomik seviyedeki insanların özellikle düzensiz göçmenlere hem orta hem de yüksek ekonomik gruba göre daha fazla zenofobi beslediklerini göstermektedirler. Ekonomik durumları iyi olmayan insanlar, dış gruplara karşı olumsuz tutumlar gösterebilmektedirler (Padır, 2019, s.75; Fettahlıoğlu, 2019, s.3011). Bu durum, olumsuz ekonomik şartlara sahip olan kimselerin toplumdaki sosyal savunmasızlık hissini zenofobiye etkisini göstermektedir.

Bir toplumda, göçmenler gibi belirli bir gruba olan algı, yukarıda bahsedilen pragmatik arzunun da etkisiyle toplumun ya da bireylerin bakış açısına göre değişebilmektedir. Zira, düzensiz göçmenleri ekonomik tehdit olarak algılayanların yanı sıra olumlu katkı sağlayacakları algısına sahip olanlar da mevcuttur. Örneğın, esnaf için ucuz işgücü sağlamalarına ya da Ortadoğu ile ticaret ve yatırım ilişkisi

olan ve pazarı iyi bilen Suriyeli tüccar ve yatırımcıların gelişine olumlu bakanların varlığı (Tunç, 2015, s.49), zenofobinin fayda-zarar ikilemine göre şekillendiğini gösterir (Güngör, 2018, s.57).

Göç ve göçmenlere yönelik duyulan korku ve tehdit algısının temelinde güvenlik endişesinin etkisi önemli yer tutar. Bu konuda terör olgusunun da etkisi yadsınamaz. ABD’de İkiz Kuleler’e yapılan 11 Eylül saldırısı sonrası göçmenlere yönelik kamu güvenliği yaklaşımları, yabancı olarak nitelenen farklı etnik, kültür ve dini gruplara karşı zenofobiyi beraberinde getirmiştir (Özer, 2015, s.15). Her ne kadar terör ve çatışma ortamları insanların göç etmelerine neden olsa da, kimi zaman yaşanan göçler sonucu da terör olayları meydana gelebilmektedir. 11 Eylül saldırılarının yanı sıra, Suriye’de etkin olan DEAŞ terör örgütünün Türkiye’de gerçekleştirdiği terör saldırıları göç ve terör olgularının beraber anılmasına neden olmuş ve toplumda göçmenlere yönelik güvenlik tehdidi oluşmasında etkili olmuştur (Avaner ve Ocaklı, 2021, ss.565-566).

Zenofobi, yabancı olarak görülen grup dışı kimselere karşı çeşitli sebeplerle duyulan önyargıları ifade eder ve çoğu zaman temelinde güvensizlik hissini barındırır. Grupların birbirlerine olan güvensizliği suç korkusuna dönüşebilmektedir. Böylece, zenofobinin suç korkusuna neden olan bir yönünün olduğunu söylemek mümkündür.

4. Kent Güvenliği

İnsanların güvenlik ihtiyacı nedeniyle oluşturdukları kentler, kent güvenliği bağlamında suçların önlenmesinin yanı sıra insanların güvenli bir çevrede yaşadıkları algısını sunması beklenir (Alacadağlı, 2020, s.154). Fakat göçle birlikte ortaya çıkan bazı sonuçlar kentlerde güvenliği etkileyebilmektedir. Örneğin yoğun nüfus artışıyla birlikte sosyal kontrolün sağlanamaması kent güvenliğini olumsuz etkiler. Yoğun göçlerle birlikte oluşan sağlıksız kentleşme sosyal uyum sorunlarını beraberinde getirmektedir. Zira sosyal uyumu yakalayamayan bireylerin suçlu alt kültür meydana getirmesi kentlerde ciddi bir güvenlik sorunu oluşturur (Gökulu, 2010, s.221). Konu yasa dışı olarak gerçekleşen göçler olduğunda ise güvenlik sorunu daha derinden yaşanır. Zira, sığınmacıların yeni kültürlerle uyum sorunu güvenlik bağlamında öne çıkarken toplumsal kabul meselesini de olumsuz etkilemektedir. Böylece, yasa dışı olarak gerçekleşen özellikle zorunlu göçlerin uyum sorunlarına, mahalli hizmetlerin aksamasına, kentlerde işsizliğin ve kira artışlarının meydana gelmesine neden olmasının toplumda endişe yaratması ve güvenlik sorunları oluşturması göçün kent yaşamına olumsuz etkisini göstermektedir. Bunun yanında, yasa dışı göçler sonucu toplumda sayıları hızlıca artan sığınmacıların kentlerde denetim olmadan varlığını sürdürmesi toplumda suç korkusu algısının artmasına neden olmaktadır (Karasu, 2018a, s.333). Düzensiz göçün kitleler halinde meydana gelmesiyle sayıları hızlıca artan göçmenlerin özellikle kayıtsız ve denetimsiz olması sosyal uyumunun sağlanamamasının yanında hem toplumsal kabulü zorlaştırmakta hem de güvenlik risklerini de

beraberinde getirmektedir (Çetinkaya Karafakı, 2023, s.354). Yoğun göçlerle birlikte değişime uğrayan kent yapısı, fiziki düzensizliğin güvenlik riski oluşturması yanı sıra sosyal düzensizliğin de güvenlik tehdidi algısı yaratmasına neden olmaktadır. Böylece, fiziki ve sosyal değişime uğrayan kent yapısı suç dolaylı yönde etkilediğinden kentlerde suç korkusunda da artış görülmektedir (Aytaç vd., 2015, s.265).

5. Metodoloji

Düzensiz göçün suç olaylarında artışa neden olduğu algısı özellikle yoğun düzensiz göç alan yerlerde yaygındır ve düzensiz göç ile suç çoğu zaman birbiri ile ilişkilendirilir. Düzensiz göçe ilişkin oluşan bu olumsuz algılar, toplumda insanların suç korkusu yaşamalarına sebep olabilmektedir. Bu kapsamda; çalışmada “Türkiye’nin yoğun düzensiz göçe maruz kalması, toplumda düzensiz göçmenlere yönelik zenofobi ve suç korkusuna neden olmakta mıdır?” sorusuna cevap aranmıştır. Böylece, Türkiye’de halkın düzensiz göçmenlere yönelik zenofobi ve suç korkularına odaklanan çalışmada, İzmir’in Konak ilçesinde anket uygulaması yapılarak nicel araştırma yöntemine başvurulmuştur.

5.1. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Çalışmanın evrenini Konak ilçe merkezinde yaşayan yetişkinler oluşturmaktadır. Araştırma, 10-17 Aralık 2021 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın yapıldığı dönemde TÜİK verilerine göre Konak nüfusu 344.678 olup (www.tuik.gov.tr) 100 bin ile 1 milyon örneklem büyüklüğü için, yüzde 5 yanılma payı göz önünde bulundurularak tutarlı bir anket uygulaması için en az 384 katılımcıya ulaşılması gerekmektedir (Yazıcıoğlu ve Erdoğan, 2004, s.50). Bu kapsamda, araştırma kapsamında 395 kişinin katılımı ile anket çalışması uygulanmıştır.

5.2. Veri Toplama Araçları

Araştırmada; Kees Van Der VEER, Reidar OMMUNDSEN, Oksana YAKUSHKO ve Laurens Higler (2011) tarafından geliştirilen ve Emine OZMETE, Halime YILDIRIM ve Serdarhan DURU tarafından Türkçeye uyarlanan (2018), korkuya dayalı olarak ortaya çıkan Yabancı Korkusu (Zenofobi) Ölçeği kullanılmıştır. Çalışma kapsamında uygulanan ölçeğin ortalama puanı 61 olup, anılan ölçekten alınabilecek en yüksek puanın 66 olduğu (Özmete, Yıldırım, Duru, 2018, s.205) düşünüldüğünde, elde edilen puan düzensiz göçmenlere yönelik zenofobi düzeyinin yüksek olduğunu göstermektedir.

5.3. Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Çalışma kapsamında yapılan anket sonucu toplanan verilere uygulanan Kolmogorov-Smirnov ile Shapiro-Wilk normallik testlerinde verilerin normal

dağılım sağlamadığı görülmüştür ($p=,000<0,05$) (Ak, 2008, s.15). Normal dağılım sağlamayan verilerde parametrik olmayan testler kullanılması uygun olduğundan (Yazıcıoğlu ve Erdoğan, 2007, ss.190-194) çalışmanın hipotez testlerinde Mann Whitney U ve Kruskal-Wallis testleri gibi doğrusal olmayan testler uygulanmıştır.

6. Bulgular

Çalışma kapsamında toplanan verilerin analizinde SPSS 18.00 paket programı kullanılmıştır. Verilerin analizi; betimleyici ve açıklayıcı analiz sonuçlarından oluşmaktadır.

6.1. Betimleyici Analiz

Çalışmaya katılan 395 kişinin yüzde 55,4'ü erkek, yüzde 44,6'sı kadınlardan oluşmaktadır. 18 yaş ve üzeri kişilerin katıldığı çalışmada, katılımcıların çoğunluğunu 25-44 yaş aralığındaki kişiler oluşturmaktadır. Katılımcıların yüzde 53,2'si evli, yüzde 48,8'i bekâr kişilerden oluşmakta, yüzde 44,6'sı çocuk sahibiyken, yüzde 55,4'ü çocuk sahibi olmayan kişilerdir. Katılımcıların yüzde 57,2'si gelir getirici bir işte çalışmakta, yüzde 76,5'i düşük gelir grubu, yüzde 15,7'si orta gelir grubu ve yüzde 7,8'si yüksek gelir grubuna mensup kişilerdir.

Düzensiz göçmenlere yönelik zenofobi ölçeğine ilişkin betimsel istatistik, tablo 1'de görülmektedir. Ölçeğin 8. maddesi ters madde olup puanlama tersinden yapılmıştır.

6'lı likert tipi ifadelerden oluşan ölçekte altıncı madde haricinde bütün maddelerin ortalaması 5'in üzerindedir. En yüksek ortalama sıralamasında, "Bu ülkedeki göç/göçmenlik kontrolden çıkmaktadır" maddesi birinci, "Sınırlar, göçmenlerin bu ülkeye girmesini önlemek için daha güvenli hale getirilmelidir" maddesi ikinci sırada yer almaktadır "Göçmenlerin olağandışı hastalıklar yayabileceğinden endişe ederim" maddesi ise en düşük ortalamaya sahiptir.

Tablo 1. Düzensiz Göçmenlere Yönelik Zenofobi Betimsel İstatistik

	N	Min.	Max.	Ortalama	Std. Sapma
Bu ülkedeki göç/göçmenlik kontrolden çıkmaktadır.	395	4,00	6,00	5,9089	0,30528
Sınırlar, göçmenlerin bu ülkeye girmesini önlemek için daha güvenli hale getirilmelidir.	395	4,00	6,00	5,9063	0,30031
Göçmenler suçlarda artışa neden olmaktadır.	395	2,00	6,00	5,5266	0,83160
Göçmenler burada yaşayan insanların işlerini almaktadırlar.	395	1,00	6,00	5,6101	0,89550
Göçmenlerle etkileşim kurmak beni tedirgin eder.	395	1,00	6,00	5,0962	1,12013
Göçmenlerin olağandışı hastalıklar yayabileceğinden endişe ederim.	395	1,00	6,00	4,9392	1,09050
Savaş ya da siyasi gerginlik durumunda göçmenlerin kök ülkelerine sadık kalacaklarından korkarım.	395	1,00	6,00	5,7063	0,76060
Göçmenlerin kriz zamanlarında ülkemi destekleyeceğine inanırım.	395	3,00	6,00	5,7392	0,62952
Gittikçe artan göçlerle, hayatımın kötüleşeceğinden korkarım.	395	3,00	6,00	5,6886	0,55348
Göçmenlerin bu ülkeye öncelikle ilgi göstereceklerinden şüphe ederim.	395	4,00	6,00	5,7924	0,45891
Göç arttıkça kendi kültürümüzün kaybolacağından korkarım.	395	3,00	6,00	5,5114	0,63466

Çalışmaya, katılımcıların suç algıları özelinde bakıldığında; “Göçmenler suçlarda artışa neden olmaktadır” maddesine verilen cevaplar incelenmiş ve göçmenlerin suç oranlarını artırdığına kesinlikle katılıyorum cevabını verenler, kadınların yüzde 83,5’ini oluştururken, erkeklerde bu oranın yüzde 56,6 olduğu görülmüştür. Bunun yanında, Düşük gelir grubu yüzde 73,5 oranında bahse konu maddeye kesinlikle katılıyorum cevabını vermiş, orta gelir grubunun yüzde 51,6’sı yüksek gelir grubunun ise yüzde 54,8’i kesinlikle katıldıklarını belirtmişlerdir. Anılan maddeye verilen toplam cevaplar analiz edildiğinde; katılımcıların yüzde 69’unun göçmenlerin suçlarda artışa neden olduğuna kesinlikle katıldıkları dikkat çekmektedir. Katılımcıların yüzde 20’si ise kısmen katılıyorum, yüzde 7’si çok az katılıyorum cevabını verdiği görülmüştür.

6.2. Açıklayıcı Analiz

Düzensiz göçmenlere yönelik zenofobi ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür (Asymp. Sig. (2-tailed): $000 < p < 0,05$). Bu kapsamda; kadınların düzensiz göçmenlere yönelik zenofobi düzeyi erkeklerle oranla daha fazladır.

Düzensiz göçmenlere yönelik zenofobi ile yaş arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür (Asymp. Sig.: $0,015 < p < 0,05$). Bu kapsamda, Mann Whitney U testi ile yaş gruplarının korku düzeyleri karşılaştırılmış ve 18-24 yaş grubunun korku düzeylerinin en yüksek olduğu görülmüştür.

Düzensiz göçmenlere yönelik zenofobi ile eğitim durumu arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmüştür (Asymp. Sig.: $0,163 > p > 0,05$).

Düzensiz göçmenlere yönelik zenofobi ile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür (Asymp. Sig.: $,000 < p < 0,05$). Bu kapsamda, düşük gelir grubunun zenofobi düzeyi diğerlerine göre daha yüksek düzeydedir.

Düzensiz göçmenlere yönelik zenofobi ile gelir getirici bir işte çalışma durumu arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür (Asymp. Sig. (2-tailed): $000 < p < 0,05$). Bu kapsamda; gelir getirici bir işte çalışmayanların düzensiz göçmenlere yönelik zenofobi düzeyi, çalışanlara göre daha fazladır.

Açıklayıcı analizin bundan sonraki bölümünde, çalışmanın ikinci değişkeni olan suç korkusu değişkeni; tasarımın verimliliğini artırmak, değişkeni tanımlamaya yardımcı olmak açısından çerçeve daraltılarak işletimselleştirilmiş (Emmerich, 2016, ss.306-307; Tariq, 2015, s.5) ve analiz yapılırken 3. ve 5. maddelerin ortalaması alınıp testler uygulanmış, böylece çalışma alanı daraltılarak spesifik hale getirilmiştir.

Düzensiz göçmenlere yönelik suç korkusu ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür (Asymp. Sig. (2-tailed): $000 < p < 0,05$). Böylece, kadınlar, erkeklere kıyasla düzensiz göçmenlere yönelik daha fazla suç korkusuna sahiptirler.

Düzensiz göçmenlere yönelik suç korkusu ile yaş arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmüştür (Asymp. Sig.: $0,238 > p > 0,05$).

Düzensiz göçmenlere yönelik suç korkusu ile eğitim durumu arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmüştür (Asymp. Sig.: $0,489 > p > 0,05$).

Düzensiz göçmenlere yönelik suç korkusu ile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür (Asymp. Sig.: $,014 < p < 0,05$). Bu kapsamda, Mann Whitney U testi ile gelir düzeyi gruplarının korku düzeyleri karşılaştırılmış ve düşük gelir grubunun suç korkusu düzeylerinin en yüksek olduğu görülmüştür.

Düzensiz göçmenlere yönelik suç korkusu ile gelir getirici bir işte çalışma durumu arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür (Asymp. Sig. (2-tailed): 000<p:0,05). Bu kapsamda; gelir getirici bir işte çalışmayanların, çalışanlara oranla düzensiz göçmenlere yönelik daha fazla suç korkusuna sahip olduğu görülmüştür.

7. Sonuç ve Değerlendirme

Yoğun göç alan toplumlarda ekonomik, sosyal ve kültürel alanda görülen kaygılar göçmenlere yönelik tehdit algılarına neden olmaktadır. Bu durum göçün niteliğine göre değişmekle birlikte, yasa dışı olarak gerçekleşen göç söz konusu olduğunda bahse konu tehdit algıları daha yoğun yaşanmakta, düzensiz göçmenler suçla ilişkilendirilip güvenlik kaygılarına neden olmakta ve düzensiz göçmenlere ilişkin zenofobi ve suç korkusu görülebilmektedir. 2011 yılında Suriye'den Türkiye'ye yapılan ilk kitlesel göçlerde toplum düzensiz göçmenleri genelde mağduriyet yaşayan insanlar olarak değerlendirirken 2013 yılında meydana gelen ve Suriyelilerin dâhil olduğu iki bombalı saldırı sonrası toplumun tepkisi güvenlik kaygısına dönüşmeye başlamıştır. Bunun yanında özellikle basında yer alan haberler de toplumda Suriyelilere yönelik güvenlik açısından olumsuz tutumları desteklemiştir (Efe, 2015, 65). Böylece, süreç içerisinde toplumda Suriyelilere ve diğer düzensiz göçmenlere yönelik genel bir korku havası süregelmiştir.

Çalışmada, düzensiz göçmenlere yönelik zenofobi ve suç korkusunun cinsiyete göre farklılık gösterdiği, kadınların erkeklere oranla daha fazla tehdit algısı gösterdiği görülmüştür. Bu sonuç Demirbaş (2022), Karasu (2018a), Franklin ve Franklin (2009), Skogan (1986) ile Taylor ve Hale (1986)'in çalışmaları ile benzerlik göstermekte, elde edilen bu sonuç sosyal savunmasızlık ve mağduriyet perspektifi ile açıklanabilmektedir.

Çalışmada düzensiz göçmenlere yönelik zenofobi ve suç korkusunun gençlerde fazla olması Ceballos ve Yakushko (2014), Franklin ve Franklin (2009), Skogan (1986), Taylor ve Hale (1986) ve Padır (2019)'ın çalışmalarının aksine bir sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır. Çalışmamızda 18-34 yaş aralığındaki gençlerin göçmenlere yönelik tehdit olarak algıladıklarında medya ve sosyal medyanın etkisinin büyük olduğu değerlendirilmektedir. Sosyal medyanın gençler tarafından sıkça kullanılması, düzensiz göçmenlere yönelik olumsuz haber ve paylaşımlardan daha fazla etkilenmelerine neden olmaktadır. Zira saha çalışmasının yapıldığı dönemde, İstanbul Esenyurt'ta yabancı uyruklu bir şahsın asansörde bir kadını taciz ettiği (Milliyet, 2021) haberinin medyada ve sosyal medyada sıkça paylaşılması ile anılan olayın gençler arasında bilinmesine ve tepkilere neden olmuştur. Böylece, gençlerin göçmenlere yönelik olumsuz algılarının yüksek olmasını, medya ve sosyal medyaya olan yakınlıkları ile açıklamak mümkündür. Bu durumu Karasu (2018a, s. 342-344)'nın çalışması da desteklemekte, anılan çalışmada göçmenlerle ilgili yapılan olumsuz haberlerin göçmenlere yönelik bakış açılarını da olumsuz yönde etkilediği görülmektedir.

Çalışmada gelir durumunun düzensiz göçmenlere yönelik tehdit algısı ve suç korkusu üzerinde etkili olduğu ve düşük gelire sahip kişilerin düzensiz göçmenlere yönelik daha fazla tehdit algısı duydukları görülmüştür. Ulaşılan bu bulgu D'Ancona (2015), Demirbaş (2022), Fettahlıoğlu (2019), Öztürk (2020), (Padır (2019), Taylor ve Hale (1986) ve Tunç (2015)'un çalışmalarının bulgularıyla benzerlik göstermekte ve algılanan düzensizlik yaklaşımı ile bağdaşmaktadır.

Bunun yanında, çalışmaya katılanların yüzde 99'u düzensiz göçmenleri kültürel kimliğe yönelik bir tehdit olarak görmekte, ulaşılan bu bulguya benzer sonuç Tunca (2019, s.102) tarafından yapılan çalışmada da görülmektedir.

Düzensiz göçmenlerin toplumda yarattığı olumsuz algının yanında olumlu algılar da mevcuttur. Zira düzensiz göçmenlerin vasıfsız ucuz işgücü talebini karşılamaasının yatırımcı ve esnafın maliyetleri açısından olumlu etki yarattığı ve küçük işletmelerin mikro düzeyde üretime katkı sağladığı (Tunç, 2015, s.49), yarılarında Suriyeli işçi çalıştırma konusuna sıcak bakan kişi oranının fazla olduğu da bilinmektedir (Oktay, Menteşe ve Güven, 2019, ss.212-213). Düzensiz göçe, suç özelinde bakıldığında ise göçün bir suçluluk sebebi olmadığı, suçun bireysel olduğu olgusu karşımıza çıkmaktadır. Düzensiz göçmenlerle yapılan bir çalışmada toplumda düzensiz göçmenlere yönelik potansiyel suçlu damgası bulunduğu fakat bunun suça karışmak için bir neden olmadığını belirttikleri, hatta hayatta kalmak için geldikleri bu ülkeden geri gönderilmemek için suça itilmeye karşı bir direniş olduğunu belirttikleri görülmektedir (Aykut, 2019, ss.164-165). Bu durum daha iyi bir hayat ve ekonomik anlamda amaçlarına ulaşmak için göç eden insanların, göç ettikleri yerlerde bu amaçlarını gerçekleştirmek için hukuksal kurallara itaat etmede büyük bir hassasiyet veya duyarlılık gösterdiği, diğer bir deyişle *kendini seçme teorisinin* (self-selection theory) varlığını açığa çıkarmaktadır (Kızmaz, 2018, s.573). Öte yandan sığınmacılara yönelik olumlu tutumların yer aldığı çalışmalarda; sığınmacıların gözetim altında olmak şartıyla savaş devam ettiği sürece ülkede kalmalarına sıcak bakıldığı (Koyuncu, 2015, ss.461-462), onların varlığının sosyal adaletin sağlanmasına katkıda bulunduğu (Tunca, 2019, s.101), ülkeye kabul edilmelerinin insanlık görevi olduğu (Erdoğan, 2014, s.29), eşit sağlık hizmetlerinden yararlanmaları ve onlara karşı negatif ayrımcılık yapılmaması gerektiği (Şen ve Şimşek, 2019, s.1967), yapılan yardımların insan olmanın gereği olarak doğru bulunduğu (Gök, 2019, ss.76-77), Türkiye'de bulunmalarının insani gerekçelerle ele alındığı (Doğan, 2019, s.9) ve sığınmacılara mağdur ve mazlum insanlar olarak bakıldığı (Yılmaz ve Günay, 2022, s.127) görülmüştür. Ayrıca, sığınmacılarla pek sık karşılaşmayanların sık karşılaşılana oranla daha fazla olumsuz tutum geliştirdikleri yapılan çalışmalarda ifade edilmiş (Gök, 2019, ss.76-77; Erdoğan, 2014, ss.29-32) olup bu durumun bir algı sorunu ve önyargının varlığının sonucu olduğu düşünülmektedir. Öyle ki kişilerin özellikle çevreden duydukları söylentiler doğrultusunda sığınmacılara karşı önyargıları benimsedikleri dikkat çekmektedir (Demirbaş, 2022, s.190).

Yasa dışı olarak gerçekleşen kitlesel göçlerde, farklı kültür etkileşimlerinin beraberinde getirdiği sosyal uyum sorunları, ekonomideki olumsuz gelişmeler ya da güvenliğe ilişkin oluşan kaygılar nedeniyle göçmenlere yönelik zenofobik kaygılara ve göçmenlerin sıkça suçla ilişkilendirilmesine, ayrıca geri gönderilmelerinin gerektiği yönünde düşüncelere neden olmaktadır. Düzensiz göçün sosyo-ekonomik çıktıları ve göçmenlerin karıştığı adli olayların zamanla tüm göçmenlere mal edilmesi göçmenlerin toplumda kültürel, ekonomik ya da güvenlik bağlamında tedirginlik yaratan kişiler olarak görülmesine neden olmaktadır. Zira, konuya ilişkin çalışmalar Türkiye'ye yönelik düzensiz göçün ilk dönemlerinde toplum nazarında düzensiz göçmenler çoğunlukla zulümden kaçan ve yardım edilmesi gereken mağdur kimseler olarak değerlendirilirken zamanla bu görüşler yerini olumsuz tutumlara bırakmıştır. Çalışmamızda ise bu durum kendisini göstermiş, çalışmaya katılanların; yüzde 96'sı göçmenlerin suç oranlarında artışa neden olduğunu, yüzde 92'si göçmenlerle etkileşimde olmaktan korktuklarını, yüzde 91'i ülkedeki göçün kontrolden çıktığını düşündüğünü belirtmişlerdir. Düzensiz göçmenlere ilişkin özellikle kültürel farklılıklar, dil sorununun iletişimi engellemesi, sosyal uyum sorunlarının birlikte yaşamayı zorlaştırması zenofobiye zemin hazırlamaktadır. Yukarıda anılan nedenlerin yanında eğitim olgusu da konuya ilişkin önemli bir etkiye sahiptir. Zira, UNICEF'e göre Aralık 2019 itibarıyla çoğunluğu ergenlik çağına olmak üzere yaklaşık 400.000 Suriyeli çocuğun okulla ilişkisi kesilmiştir (UNICEF, 2020, s.6). Okulla bağı kesilen, eğitim göremeyen çocukların sosyal uyum konusunda sorun yaşamaları, hatta suç örgütleri tarafından suça sürüklenmeleri ve dışlanmaları olası olduğundan (Karasu, 2018b, s.59) onların eğitime kavuşturulmaları gerek çocuk suçluluğunun önüne geçilmesine gerekse toplumsal uyumun kazanılmasına olanak sağlayıp toplumda düzensiz göçmenlere yönelik tehdit algılarının ve zenofobinin azalmasına katkıda bulunabileceği değerlendirilmektedir. Böylece, ilgili Bakanlıkların konuya ilişkin çalışmalarında bulunması, özellikle Sosyal Hizmet Merkezlerinin sayısı ve kapasitesinin artırılmasının toplumda düzensiz göçmenlerin sosyal uyumuna, dolayısıyla toplumsal kabulüne katkı sağlaması olasıdır.

Sosyal uyum konusunda önemli bir yeri olan dil olgusu, kültürel ve toplumsal önyargıları bertaraf etmeyi kolaylaştırdığından göçmenlerin dil sorununu çözmeleri önem arz etmektedir. Bunun yanında, sığınma talebinde bulunan göçmenlerde belirli kriterlerin aranması, kalma sürelerinin belirlenmesi ve kişilerin takibinin yapılması hem entegrasyon sürecini hem de toplumsal kabul sürecini olumlu etkileyeceğinden (Ok Şehitoğlu, 2021, s.12) tehdit algılarını da en aza indirmeye yardımcı olacaktır.

Bir toplumda sosyal uyumun sağlanması adına atılacak önemli adımların başında uygun kuralların koyulması gelmektedir. Ulusal çıkarların teminat altına alınması, özellikle zorunlu göçmenlerin belirli hak ve özgürlüklerden yararlanabilecekleri ölçüde belirli sınırlamaları gerekli kılmaktadır. Bu kapsamda, hem ev sahibi toplum, hem de göçmenler için riskleri en aza indirmek üzere fırsat oluşur

(Agwanda, 2022, s.723). Bu kapsamda, toplumun kültürüne ve hassasiyetlerine aykırı davranışların uygun yaptırımlarla karşılık bulması, toplumun huzurunu bozan düzensiz göçmenler için caydırıcı cezalar verilmesi suçla karışan, toplum sağlığını tehlikeye atanların sınır dışı edilmeleri toplumdaki bireylerin belirsizliğin getirdiği tedirginlikle tüm düzensiz göçmenleri bir genellemeye tabi tutarak bir korku unsuru olarak görmelerinin önüne geçilebilir. Böylece, toplumda uyum sorunlarının ve doğuracağı olumsuz sonuçların bertaraf edilmesi için ilgili Bakanlıkların yanı sıra IOM, UNICEF ve UNHCR gibi STK'ların başta hukuki, eğitim ve kültür olmak üzere çeşitli konularda çalışmalar yürütmesi gerekmektedir.

Kaynakça

- Acuña-Rivera, M., Brown, J. ve Uzzell, D. (2014, in press). Risk perception as mediator in perceptions of neighbourhood disorder and safety about victimization. *Journal of Environmental Psychology*, 40, 64-75. DOI: 10.1016/j.jenvp.2014.05.002.
- Agwanda, B. (2022). Securitization and Forced Migration in Kenya: A Policy Transition from Integration to Encampment. *Population and Development Review*, 48(3), 723-743.
- Ak, B. (2008). Verilerin Düzenlenmesi ve Gösterimi. Ş. Kalaycı (Ed.), *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri* içinde (s. 1-47). Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Alacadağlı, E. (2020). Güvenli Kent ve Kent Güvenliği Üzerine Bir İrdeleme. *Giresun Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 6(2), 152-167. DOI: 10.46849/guiibd.826821
- Aldemir, A. (2020). Kötülüğün Sıradanlığı ve Sosyal Medya: Twitter'da Suriyeli Mülteciler Örneği. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 66, 200-219.
- Alptekin, K., Ulutaş, D.A. ve Gündüz, D.U. (2018). Konya'da Geçici Koruma Altında Yaşayan Suriyeliler Üzerine Bir Çalışma. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 18(87), 87-114.
- Avaner, T. ve Ocaklı, L. (2021). Terör ve Çatışma Sonucu Akdeniz'de Yaşanan Düzensiz Göçü Yönetmek: Sahil Güvenlik Komutanlığı Örneği. 20. *Uluslararası Kamu Yönetimi Forumu Tam Metin Bildiri Kitabı*. Malatya, 560-582.
- Aytaç, S., Derdiman, R., Baştürk, Ş. ve Öngen Bilir, B. (2015). Kent Güvenliği Olarak Suç Korkusu: Bursa Örneği. *Mühendislik Bilimleri ve Tasarım Dergisi*, 3 (3), 259-267.

- Biderman, A.D., Johnson, L.A., McIntyre, J. ve Weir, A.W. (1967). *Report on a Pilot Study in the District of Columbia on Victimization and Attitudes towards Law Enforcement*. President's Commission on Law Enforcement and Administration of Justice. Field Surveys I. Washington, DC: US Government Printing Office.
- Boyraz, Z. (2015). Türkiye'de göçmen sorununa örnek Suriyeli mülteciler. *Journal of World of Turks*, 7(2), 35-58.
- Budak, P., Demir, M.S., Tan, M. ve Sarı, M. (2017). Yerel Halkın Algısında Suriyeli Sığınmacılar ve Toplumsal Etkileri: Elazığ İli Örneği. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(62), 543-564.
- Çetin, S. (2017). *İzmir'deki Yerel Halkın Suriyeli Sığınmacılara Yönelik Algısı*. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyonkarahisar.
- Çetinkaya Karafakı, F. (2023). Göçün Kent Estetiği Üzerine Etkisi. *Afet ve Risk Dergisi*, 6(1), 351-366
- Çimen, L.K. ve Quadir, S.E. (2018). Üniversite Öğrencilerinin Suriyeli Sığınmacılarla İlgili Tutumlarının Sivil Katılımları Bağlamında İncelenmesi. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 1251-1273.
- D'Ancona, M. Á. C. (2015). Immigration as a threat: Explaining the changing pattern of xenophobia in Spain. *Journal of International Migration and Integration*, 17(2), 569-591. Doi: org/10.1007/s12134-015-0415-3
- Demirbaş, M. (2022). *Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşları ve Geçici Koruma Altında Bulunan Suriyeliler Arasında Karşılıklı Suç Korkusu*. T.C. Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, Ankara.
- Doğan, A. (2019). Şanlıurfa'daki Yerel Halkın Suriyeli Sığınmacılara-Mültecilere Yönelik Algısı. Erişim Tarihi: 01.02.2022, https://www.researchgate.net/publication/332448161_Sanliurfa'daki_Yerel_Halkin_Suriyeli_Siginmacilara_-_Multecilere_Yonelik_Algisi/citations.
- Döner, H. (2016). *Suriyeli Göçmenlerle Yaşanan Sorunlar Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma: Hatay İli Örneği*. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ.
- Efe, İ. (2015). *Türk basınında Suriyeli sığınmacılar*. İstanbul: SETA.
- Emmerich, K., Bogacheva, N., Bockholt, M. ve Wendel, V. (2016). Operationalization and Measurement of Evaluation Constructs. R.

- Dörner, S. Göbel, M. Kickmeier-Rust, M. Masuch, K. Zweig (ed.). *Entertainment Computing and Serious Games. Lecture Notes in Computer Science* içinde, 9970, 306-331.
- Erdoğan, M. M. (2014). *Türkiye'deki Suriyeliler: Toplumsal kabul ve uyum araştırması*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Göç ve Siyasi Araştırmalar Merkezi.
- Farrall, S., Gray, E. ve Jackson, J. (2007). Theorising the fear of crime: The cultural and social significance of insecurities about crime. *Experience and Expression in the Fear of Crime Working Paper No. 5*.
- Ferraro, F., K. ve LaGrange, R. (1987). The Measurement of Fear of Crime. *Sociological Inquiry*, 57, 70-101.
- Fettahlıoğlu, M.Ş., Fettahlıoğlu, T., Ateş, N.B., Çelik, Y. ve Çıkmaz, G. (2019). Küresel İşsizlik Koşullarında Zenofobi'nin Yordanması. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*. 6(43), 2996-3014.
- Franklin, C. A. ve Franklin, T. W. (2009). Predicting fear of crime: Considering differences across gender. *Feminist Criminology*, 4(1), 83-106. doi:10.1177/1557085108325196
- Gainey, R., Alper, M. ve Chappell, A.T. (2011). Fear of Crime Revisited: Examining the Direct and Indirect Effects of Disorder, Risk Perception and Social Capital. *American Journal of Criminal Justice*, 36(2), 120-137.
- Garofalo, J. (1981). The Fear of Crime: Causes and Consequences. *The Journal of Criminal Law and Criminology*, 72(2), 839-857.
- Gök, S. (2019). *Türkiye'de Yerel Halkın Suriyelilere Yönelik Bakış Açısının İncelenmesi*. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya.
- Gökulu, G. (2010). Kent Güvenliği Kentleşme ve Suç İlişkisi. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 24(1), 209-226.
- Güngör, F.Ş. (2018). *Zenofobi-Yabancı Düşmanlığına Felsefi Bir Yaklaşım*. Ankara: Maarif Mektepleri.
- Kara, S. (2021). *21. Yüzyılda Yerli-Yabancı İlişkisinin Bir yansıması Olarak Zenofobi*. Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

- Karaaslan, H. (2022). Geniş Akdeniz Havzası'ndaki Başlıca Güvenlik Tehditleri ve Sorunları: Bir Çatışma ve Rekabet Alanı Olarak Akdeniz. *Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 18(2), 258-273.
- Karakoç Dora, Z. (2020). International Migrants As A Matter of Security: Open Door Policy and Syrians in Turkey. *Güvenlik Bilimleri Dergisi*, 9(2), 501-524. DOI: 10.28956/gbd.830065
- Karakuş, Ö. (2013). Suç Korkusunun Sosyolojik Belirleyenleri: Sosyal Sermaye Mi? Sosyal Kontrol mü? *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(1), 1-19
- Karasu, M., A. (2018a). Suç Korkusu, Göç ve Suriyeli Sığınmacılar: Şanlıurfa Örneği. *Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi*, 1(3), 332-347.
- Karasu, M., A. (2018b). Türkiye'deki Suriyeli Sığınmacıların Kentlerde Neden Oldukları Güvenlik Riskleri. *Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 36(2), 51-73.
- Klein, G. R. (2021). Refugees, Perceived Threat&Domestic Terrorism. *Studies in Conflict&Terrorism*, 1-32,
<https://doi.org/10.1080/1057610X.2021.1995940>
- Koyuncu, A. (2015). Yerel Halkın Açık Kapı Politikası ve Suriyelilere İlişkin Kanaatleri. *Disiplinlerarası Göç ve Göç Politikaları Sempozyumu* (29-30 Mayıs 2015). İstanbul, 455-477.
- Kubrin, C.E. ve Wo, J.C. (2016). Social Disorganization Theory's Greatest Challenge: Linking Structural Characteristics to Crime in Socially Disorganized Communities. A.R. Pquero. (Ed.), *The Handbook of Criminological Theory* içinde (121-136). West Sussex: Wiley Blackwell.
- Lesetedi, G. N. ve Modie-Moroka, T. (2007). Reverse xenophobia: immigrants attitudes towards citizens in Botswana. In *African Migrations Workshop: Understanding Migration Dynamics in the Continent, Centre for Migration Studies*, University of Ghana, Legon-Accra, Ghana.
- Lewis, D. A. ve Maxfield M. G. (1980). Fear in the Neighborhoods: an Investigation of the Impact of Crime. *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 17(2), 160-189.
- Marshall, G. (1999). *Sosyoloji Sözlüğü*, (O. Akinhay ve D. Kömürcü, Çev.). Ankara: Bilim-Sanat Yayınları.

- Mears, D. P. (2001). The Immigration-Crime Nexus: Toward An Analytic Framework for Assessing And Guiding Theory, Research, and Policy. *Sociological Perspectives*, 44(1), 1–19.
<https://doi.org/10.1525/sop.2001.44.1.1>
- Mesch, G. S. (2000). Perceptions of Risk, Lifestyle Activities, and Fear of Crime. *Deviant Behavior*, 21(1), 47–62.
- Milliyet (2021). Asansörde genç kadına tecavüz girişimi! Genç kadın her şeyi anlattı, Erişim tarihi: 13.02.2022,
<https://www.milliyet.com.tr/gundem/asansorde-genc-kadina-tecavuz-girisimi-genc-kadin-her-seyi-anlatti-6661294>
- Moodley, K. ve Adam, H. (2015). *Imagined Liberation: Xenophobia, Citizenship and Identity in South Africa, Germany and Canada*. Pennsylvania: Temple University Press.
- Nshom, E., Khalimzoda, I., Sadaf, S. ve Shaymardanov, M. (2022). Perceived threat or perceived benefit? Immigrants' perception of how Finns tend to perceive them. *International Journal of Intercultural Relations*, 86, 46–55.
<https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2021.11.001>
- Ok Şehitoğlu, B. (2021). Türkiye’de Göçmenlerin Entegrasyonu: Mevcut Durum ve Öneriler. *İlke Politika Notu* 35, 115, 1-15,
<http://dx.doi.org/10.26414/pn035>
- Oktay, E., Y., Menteşe, B. ve Güven, G. (2019). Türkiye’de Halkın Suriyeli Sığınmacılara Yönelik Bakış Açısı: Yalova İli Örneği. 2. *Uluslararası Sosyal Bilimler ve İnovasyon Kongresi Tam Metin Kitabı* içinde (206-222), Elazığ
- Özdemir, F. ve Öner-Özkan, B. (2016). Türkiye’de sosyal medya kullanıcılarının Suriyeli mültecilere ilişkin sosyal temsilleri. *Nesne Psikolojisi Dergisi*, 4(8), 227-245.
- Özer, Y. Y. (2015). *Uluslararası Göç ve Yabancı Düşmanlığı*. İstanbul: DER Kitabevi Yayınevi.
- Özmete, E., Yıldırım, H. ve Duru, S. (2018). Yabancı Düşmanlığı (Zenofobi) Ölçeğinin Türk kültürüne uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 40(2), 191-209.
- Öztürk, M. (2020). Gençlerin Suriyelilere yönelik yabancı düşmanlığına (zenofobi) etki eden sosyodemografik faktörler. *Turkish Studies-Social*, 15(1), 559-576. <https://dx.doi.org/10.29228/TurkishStudies.40505>

- Padır, M.A. (2019). *Examining Xenophobia In Syrian Refugees Context: The Roles of Perceived Threats and Social Contact*. Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.
- Pain, R. (2000). Place, Social Relations And The Fear of Crime: A Review. *Progress in Human Geography*, 24 (3), 365-387.
- Rountree, P., W. ve Land, C. (1996). Perceived Risk Versus Fear of Crime: Empirical Evidence of Conceptually Distinct Reactions In Survey Data. *Social Forces*, 74(4), 1353-1376.
- Rydgren, J. (2004). The Logic of Xenophobia. *Rationality and Society*, 16 (2), 123-148.
- Skogan, W. (1986). Fear of Crime and Neighborhood Change. *Crime and Justice*, 8, 203-229.
- Sönmez, M. ve Adıgüzel, F. (2017). Türkiye’de Suriyeli Sığınmacı Algısı: Gaziantep Şehri Örneği. *University Journal of Social Sciences*, 16(3), 797-807. DOI: 10.21547/jss.307333
- Stephan, W. G., Ybarra, O. ve Bachman, G. (1999). Prejudice Toward Immigrants. *Journal of Applied Social Psychology*, 29(11), 2221-2237. DOI: /10.1111/j.1559-1816.1999.tb00107.x
- Şen, G. ve Şimşek, H. (2019). Türkiye’deki Kamu Yönetimi Öğrencilerinin Suriyeli Sığınmacılara İlişkin Tutumları. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8 (2), 1958-1974.
- Tariq, M.U. (2015). Operationalizing Variables in Theoretical Frameworks: A Comparative Analysis. *Durresamin Journal*, 1, 1-11.
- Taylor, R.B. ve Hale, M. (1986). Testing Alternative Models of Fear of Crime. *The Journal of Criminal Law & Criminology*, 77(1), 151–189.
- Tekin Önür, H. ve Onur, S. (2021). Türk Halkının Gözünden Suriyeli Sığınmacılar: Şehzadeler İlçesi (Manisa) Örneği. *Al Farabi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 6 (4), 46-70.
- Tunca, H. Ö. (2019). *Türkiye’deki Suriyeli Sığınmacıların Toplumun Güvenlik Algısına Etkisi: Gaziantep ve Balıkesir Örnekleri*. İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Malatya.
- Tunç, A. Ş. (2015). Mülteci Davranışı ve Toplumsal Etkileri: Türkiye’deki Suriyelilere İlişkin Bir Değerlendirme. *Tesam Akademi Dergisi-Turkish Journal of TESAM Academy*, 2 (2), 29-63.

- UNICEF. (2020). UNICEF Türkiye 2019 Yıllık Raporu. Erişim tarihi: 24.06.2022, <https://www.unicef.org/turkiye/media/10451/file/UNICEF%202019%20Y%C4%B1ll%C4%B1k%20Faaliyet%20Raporu.pdf>
- Van Der Veer, K., Yakushko, O., Ommundsen, R. ve Higler, L. (2011). Cross-National Measure of Fear-Based Xenophobia: Development of a Cumulative Scale. *Psychological Reports*, 109(1), 27-42.
- Wilson, J. Q. ve Kelling, G. L. (2011). The City Reader. T. R. Le Gates ve F. Stout, (Ed.), *Broken Windows, Atlantic Monthly (1982) The City Reader* içinde (29-38). London: Routledge.
- Yakushko, O. (2008). Xenophobia: Understanding The Roots and Consequences of Negative Attitudes toward Immigrants. *The Counseling Psychologist*, 37(1), 36-66.
- Yakushko, O. (2009). Xenophobia: Understanding The Roots and Consequences of Negative Attitudes Toward Immigrants. *The Counseling Psychologist*, 37(1), 36-66. <https://doi.org/10.1177/0011000008316034>
- Yazıcıoğlu, Y. ve Erdoğan, S. (2004). *SPSS Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Yıldız, A. ve Uzgören, E. (2016). Limits to temporary protection: noncamp Syrian refugees in İzmir, Turkey. *Southeast European and Black Sea Studies*, 16(2), 195-211, DOI: 10.1080/14683857.2016.1165492
- Yılmaz D. ve Günay M. A. (2022). Türk Toplumunda Suriyeli Sığınmacı Algısı, *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(1), 117-139.

Etik Beyanı: Yazarlar, bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara uyulduğunu beyan etmektedir. Çalışma için T.C. İçişleri Bakanlığı Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Başkanlığı Etik Kurulu tarafından 27.10.2021 tarihli toplantısında onay verilmiştir. Bilimsel etik konuları ile ilgili aksi bir durumun tespiti halinde tüm sorumluluk çalışmanın yazarlarına ait olup, Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi'nin hiçbir sorumluluğu bulunmamaktadır.

An Evaluation on Urban Security and Irregular Migration: Xenophobia and Fear of Crime in Izmir

---

Extended Abstract

---

1. Introduction

Associating migrants with crime and security problems is common in migrant-receiving societies. Behaviours developed towards asylum seekers in migrant-receiving societies are mostly based on anxiety and insecurity. These societies keep a high degree of cultural distance from asylum seekers, are concerned about demographic and economic aspects, and see migrants as the cause of diseases and crime (Tunç, 2015, pp.43-44). It is a common opinion that especially those who migrate illegally are more prone to crime than other migrants (Mears, 2001, p.4).

Xenophobia is defined as a kind of behavioural, sensory and attitudinal prejudice against migrants and people perceived as foreigners (Yakushko, 2009, p.43). The concept of xenophobia is closely related to migration, as it relates to foreigners coming from abroad and living in a community. It is generally seen as a fear or dislike of strangers. This fear or dislike may arise due to scarce resources, employment, shelter, services, facilities and being seen as the cause of poverty (Lesetedi & Modie-Moroka, 2007, p.3; Moodley & Adam, 2015, p.2). Associating migration with a threat can be economic or cultural based on interests or identities (D'Ancona, 2015, p.569). The society's evaluation of migrants as a threat to socioeconomic or political stability is also the source of the problem (Agwanda, 2022, p.724).

With the beginning of the Arab Spring, mass migration movements began to occur from the countries in the region to Europe and Türkiye due to the political turmoil and conflicts in the Middle East. Türkiye is the country most affected by these mass migrations and millions of irregular migrants have taken refuge in Türkiye. Many refugees, especially from Syria, Afghanistan, Iran and Palestine, have taken refuge in Türkiye, and Türkiye is currently the country with the highest number of refugees. These mass migration movements have caused negative emotions as well as compassion towards them in society. Considering the mass irregular migration, the large number of refugees in society may cause xenophobia and fear of crime towards them. In this study, we tried to measure the society's xenophobia and fear of crime in Izmir, one of the provinces with a high number of irregular migrants.

2. Method

The perception that irregular migration causes an increase in crime is especially common in places that receive intense irregular migration, and irregular migration and crime are often associated with each other. These negative perceptions about irregular migration can cause people to fear crime in society. In this context; In the study, an answer was sought to the question "Does Türkiye's exposure to intense irregular migration cause xenophobia and fear of crime towards irregular immigrants in society?". Thus, in the study focusing on people's xenophobia and fear of crime towards irregular immigrants in Türkiye, quantitative research method was used by conducting a survey in Konak district of Izmir. In this context, a survey was conducted with the participation of 395 people within the scope of the research. In the research; The fear-based (Xenophobia) Scale, developed by Kees Van Der VEER, Reidar OMMUNDSEN, Oksana YAKUSHKO and Laurens Higler (2011) and adapted into Turkish by Emine OZMETE, Halime YILDIRIM and Serdarhan DURU (2018), was used.

3. Results and Discussion

In the study conducted in İzmir, the attitudes of the society towards irregular migration were measured. The average score obtained from the scale used in the study is 61, which indicates that the level of xenophobia towards irregular migrants is high. In addition, 96 per cent of the participants in the study stated that irregular migrants cause an increase in crime rates, and 92 per cent of them think that they are uneasy about interacting with migrants. It has been observed that there is a significant difference between xenophobia and fear of crime towards irregular migrants and gender and economic status. In other words, women and low-income people have a higher perception of xenophobia and fear of crime towards irregular migrants. In this context, it is seen that irregular migration has a negative impact on society.

4. Conclusion

Concerns in economic, social and cultural areas in societies receiving illegal migration cause threat perceptions towards migrants. Forensic events involving migrants and the news in the media cause these concerns to intensify and cause xenophobia and fear of crime in society. In the study; Demographic characteristics such as gender, age and economic status were found to affect xenophobia and fear of crime for irregular migrants. This situation can be explained by the perspectives of social vulnerability, disorder and victimization. Because women have higher levels of fear than men. In addition, those with low income or those who have not yet reached the level of self-actualization in the society have a higher level of fear. It is assumed that socioeconomic status is associated with fear. In addition, media and social media, which have a high impact on society, are used more by young people. Thus, negative reactions towards irregular migrants can be seen more among young people due to negative news and posts about irregular migrants here.

The social cohesion problems brought about by different cultural interactions in mass migrations and the fact that the judicial incidents involving migrants are attributed to all migrants over time cause migrants to be seen as people who cause anxiety in society. In addition, it is possible for children who cannot go to school and cannot be educated to have problems in social cohesion, and even to be dragged into crime and excluded by criminal organizations (Karasu, 2018b, p.59). For this reason, it is considered that educating irregular migrant children who do not go to school may contribute to the prevention of juvenile delinquency and the acquisition of social cohesion, and may contribute to the reduction of threat perceptions and xenophobia in society against irregular migrants. In addition, conducting studies on various subjects, especially legal, education and culture, in order to ensure social cohesion will help reduce fear.